

VERSLAG VAN DE LEERSTOEL COMPARATIVE PUBLIC
SECTOR EN CIVIL SERVICE REFORM

2017

Prof. dr. F.M. van der Meer
Den Haag, 1 februari 2018

Inleiding

De Leerstoel Comparative Public Sector en Civil Service Reform is ondergebracht bij de Universiteit Leiden, Faculteit Governance and Global Affairs te Den Haag.

Bijzonder hoogleraar is prof. dr. F.M. van der Meer.

Het vak

Het onderwijs omvatte, naast lezingen e.d. voor de bestuurspraktijk, het verzorgen van een master cursus Management van de publieke sector voor avondstudenten (uit de praktijk) in blok 1 en 3. Voor studenten aan de dagopleiding bestuurskunde is een bachelor cursus Publiek Management verzorgd en zijn de werkgroepdocenten begeleid. Sinds 1 januari 2018 ben ik voorzitter/directeur van de Masteropleiding Management van de Publieke Sector, bedoeld voor in het veld werkzame ambtelijke professionals.

Daarnaast is in jaar 2 voor het eerst het vak Multilevel en Civil service Reform gegeven. Er zijn ca 15 masterscripties als eerste lezer begeleid.

Er is een bijdrage verzorgd in de leergang voor de Beleidsacademie V&J over loyale tegenspraak.

Tevens zijn leergangen over leiderschap in de Publieke Sector georganiseerd voor Finse topambtenaren.

Indeling werkzaamheden

De werkzaamheden van de hoogleraar zijn ingericht conform de doelstellingen van de leerstoel en hebben betrekking op onderwijs, onderzoek en de platformfunctie:

- Onderwijs;
- Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- Het aangaan van samenwerkingsverbanden;
- Overige activiteiten die aan de doelstelling beantwoorden en de platformfunctie van de leerstoel.

Meerjarenagenda Leerstoelen 2015-2018

In 2014 is door de leerstoelen de meerjarenagenda ontwikkeld voor de periode 2015-2018, getiteld: “Transformaties en verschuivingen in het publiek domein – consequenties voor kwaliteit arbeid en arbeidsverhoudingen”. Deze agenda vormt (mede) het kader voor activiteiten. Die activiteiten zijn ook vormgegeven in de lunchcolleges en de internationale initiatieven die in 2016 zijn genomen. Eind 2017 / begin 2018 wordt deze agenda geactualiseerd.

“Staat van de ambtelijke dienst (STAD)”

Op 21 november 2017 is de vierde editie van STAD gepresenteerd en besproken tijdens het Jaarcongres van de Leerstoelen. STAD is op 2 november 2017 tijdens het BZK WERK congres aangeboden aan een vertegenwoordiger van de minister van BZK. STAD is een coproductie van de leerstoelen ondersteund door kenniscentrum CAOP. Ten behoeve van STAD wordt door de hoogleraren, aangevuld met een groot aantal onafhankelijke deskundigen uit het (wetenschappelijke) netwerk een observatie bij de voor leerstoelen relevante thema's geschreven.

Ten behoeve van deze editie van STAD is met Gerrit Dijkstra een bijdrage geleverd met het hoofdstuk: Omvang en kwaliteit van de ambtelijke dienst Ontwikkelingen in de kabinetsperiode-Rutte II in perspectief, In, J.J.M. Uijlenbroek (2017) Staat van de ambtelijke dienst 2017, The Hague: CAOP

Activiteiten vanuit de platformfunctie met het CAOP

Artikel ten behoeve van de 4^e editie STAD.

Bijdrage aan twee bijeenkomsten over het “Regeerakkoord” ter voorbereiding op de landelijke verkiezingen en de gevolgen van het Regeerakkoord voor de ambtelijke dienst.

Bijdrage aan het Jaarcongres Leerstoelen in november 2017.

Inhoudelijke thema's, onderzoek

Er is op het terrein van de leerstoel in overeenstemming met het onderzoeksplan van de leerstoel een groot aantal activiteiten ontplooid. Daarbij heb ik nauw samengewerkt met medewerkers uit de Leidse leerstoelgroep “Comparative public sector and civil service reform” waarover ik de eindverantwoordelijkheid heb.

Deze onderzoeksactiviteiten betreffen vraagstukken aangaande de veranderende omvang en kwaliteit van de publieke dienst in Nederland; met daarbij een vergelijking met de situatie in het buitenland. In het bijzonder is ingegaan op de positie en benodigde kwaliteiten van ambtenaren als gevolg van fundamentele veranderingen in het openbaar bestuur als gevolg van de opkomst en verandering van het multilevel governance systeem in het publiek domein en in verband daarmee de enabling state.

Ook is het openbaar bestuur geadviseerd op dit terrein. De onderzoeksoutput betrof artikelen, lezingen en congresbijdragen. Bijdragen betroffen onder meer artikelen en papers over de mogelijkheden en beperkingen aan loyale tegenspraak vanuit vergelijkend perspectief. In deze context is ook gekeken naar de Wet open overheid.

Voorts heb ik een bijdrage geleverd aan een EUPACK onderzoek in opdracht van de Europese Unie met als doel “to enhance knowledge and understanding of the status and reform dynamics of public administrations in EU Member States, as well as the contribution of external support (including EU funding) for improving its quality, with a view to better targeting EU support in this area in the future.” Een drietal rapporten over de Nederlandse casus zijn klaargemaakt en geaccepteerd. In maart vindt in Brussel een afrondende bijeenkomst plaats.

Voorts zijn PhD's afgeleverd en ben ik betrokken (geweest) bij diverse lees- en oppositiecommissies van promovendi. Dit jaar zijn er zeven PhD's onder begeleiding. Dit betreft Nelly Samovir via een Indonesische beurs, Rigdje Passchier, Henrick Fabius, Victor Posthuma, Ehsan Jami via het centrum voor Duaal promoveren en Jan Porth werkzaam bij Speyer. Ik heb ook als reviewer voor internationale tijdschriften opgetreden.

Publicaties

1. Meer F.M. van der (2017), Integraal bestuur en decentralisatie tussen mogelijkheid en feitelijkheid: wie legt en harkt de tuin aan?' CAOP.
2. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2017), Loyal Contradiction within Bureaucracy. A declining scope for loyal contradiction (including appraisal) through voice towards the political and organizational leadership of and colleagues within civil service systems? A comparative analysis. In: Van de Wal Z., Berg van den C.F. (red.) *International Conference on Public Policy (ICPP) Singapore 28-30 June 2017.*
3. Dijkstra G.S.A; Meer F.M. van der (2017), Ambtelijke tegenspraak en de Wet open overheid, *De Hofvijver* 7(74)
4. Meer F.M. van der (2017), Public administration characteristics in The Netherlands. Report been prepared for the European Commission, DG Employment, Social Affairs and Inclusion (unit F1. ESF and FEAD Policy and Legislation EMPL-F1-UNIT@ec.europa.eu) under the Contract VC/2016/0492 "Support for developing better country knowledge on public administration and institutional capacity building, 1-33.
5. Meer, F.M. van der & C.F. van den Berg (2017), Government and society in the Enabling State, Conference Paper Leiden March 2017.
6. Meer F.M. van der (2017), Verkiezingsprogramma 2017 en openbaar bestuur en arbeid: een leegte die gevuld moet worden, CAOP studiemiddag maart 2017.
7. Dijkstra G.S.A & Meer F.M. van der (2017), Hoe gehoorzaam zijn ambtenaren?, *'t Haagsch kwartiertje* 3(4)
8. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2017), Omvang en kwaliteit van de ambtelijke dienst: Ontwikkelingen in de kabinetsperiode Rutte III in perspectief. In: Uijlenbroek J.J.M. (red.) *Staat van de ambtelijke dienst: de motiverende overheid anno 2017*. nr. 45 Den Haag: CAOP. 19-41.
9. Meer F.M. van der (2017), Report on Public Administration Reform Trends and Reform Dynamics in the Netherlands Snapshot and EU semester link. Brussels: EUPACK/HERTIE. Report been prepared for the European Commission, DG Employment, Social Affairs and Inclusion (unit F1. ESF and FEAD Policy and Legislation EMPL-F1-UNIT@ec.europa.eu) under the Contract VC/2016/0492 "Support for developing better country knowledge on public administration and institutional capacity building, 1-54.

10. Meer, F.M. van der (2016), Interim Report on Public Administration Reform Trends and Reform Dynamics in the Netherlands. Snapshot and EU semester link, EIPA/Hertie, Leiden.
11. Meer, F.M. van der, Van loyale tegenspraak en appraisal naar can do ambtenaren en vice versa, Voordracht Opening beleidsacademie 2017, januari 2017
12. Meer, F.M. van der, Ethische dilemma's: functioneren in en omgaan met politieke spanning, Morel beraad, Beleidsacademie 2017, juli 2017.
13. Meer, F.M. van der, The importance of being constructively critical as a precondition of good governance, Lezing Leuven, december 2018.
14. Meer, F.M. van der, C.F. van den Berg & G.S.A. Dijkstra, Civil service systems in terms of size, quality and performance from a comparative perspective, Paper IPSA, Brisbane July 2018.
15. Meer, F.M. van der & G.S.A. Dijkstra, The politics of representative bureaucracy, diversity and inclusion, Paper IPSA, Brisbane July 2018.
16. Meer, F.M. van der & G.S.A. Dijkstra, Assessing and Explaining The latitude of Loyal Contradiction within Bureaucracy: Comparative Approach Paper Presented at ASPA March 2018
17. Meer, F.M. van der & G.S.A. Dijkstra, De casus Schipholbrand, In J.J.M. Uijlenbroek, Gevallen bewindspersonen, Te verschijnen bij Boom 2018.
18. Meer, F.M. van der & G.S.A. Dijkstra, De casus Nijs In J.J.M. Uijlenbroek, Gevallen bewindspersonen, Te verschijnen bij Boom 2018.
19. Meer, F.M. van der (2017/2018), Den Haag in veelvoud, Den Haag, Presentatie 2018, 1- 10.
20. Meer, F.M. van der De zorg voor de kwaliteit van de publieke dienst: verweesd tussen politiek en bestuur, Den Haag, Presentatie 2018, 1-1.
21. Meer F.M. van der & Raadschelders J.C.N. (2017), The Governance of Food Safety in the Netherlands: (De) regulation, (De) centralization and (De) collectivization in Fabbio Rugge (ed.), Food Administration in historical perspective Bruylant: Brussels. In press.
22. Meer F.M. van der & Kerkhoff A.D.N. (2017), Raising and training Civil Servants for the public service. The Dutch system and practice of educating and training civil servants (1814-2016). In progress for print.